

УДК338.486.5:578.834COVID19

Олена Євдощенко

магістрантка

Львівського університету «Бізнесу та права»

*Науковий керівник:***Іван Коркуна**к. е. н., доцент кафедри економіки та менеджменту,
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського

МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО, ОПЕРАТИВНОГО ТА СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ В ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19

Відомим фактом є те, що домінуючу роль у формуванні ВВП країни та світу припадає на туристичну галузь економіки. У світовому масштабі це більше ніж 10% ВВП, тому у період пандемії COVID-19 усі зусилля спрямовані на збереження туристичної галузі, її розвитку, який також залежить від ефективного планування у системі менеджменту підприємств.

Організаційне планування має свою специфіку та відмінності від методів планування економічних показників виробництва, яке переважно ґрунтується на:

- визначенні основних завдань виробництва;
- аналізі техніко-економічних показників;
- пошуку партнера та підписання протоколу про наміри;
- розробленні техніко-економічного обґрунтування та його ефективності;
- підготовці засновницьких документів їх підписання та реєстрація.

Розрізняють два методи планування:

- послідовне;
- мережеве планування та управління.

Послідовне планування полягає у складанні та послідовному виконанні плану робіт з певним ступенем реалізації, відповідно до затверджених графіків, з терміном часу початку та завершення виконання робіт.

Мережеве планування побудоване на основі таблиць у яких вказують параметри, що характеризують їх тривалість мережевого графіка.

Основні елементи мережевого графіка – події, роботи, мережа, критичний шлях.

Події – це результати роботи певної ітерації, які на мережевому графіку відзначають колами.

Роботи підмножини подій, які є процесами здійснення подій, окрім початкової.

Графічне зображення послідовності робіт утворює мережевий графік,

Критичний шлях – це *max* (максимум) тривалості часу виконання взаємопов'язаних подій, що характеризує тривалість всієї операції.

Мережеве планування – це послідовність аналітичних операцій за складеним графіком. У разі аналізу мережевого графіка встановлюється критичний шлях, виявляються резерви часу на інших шляхах, встановлюється тривалість операцій. Після проведеного аналізу сітки розв'язують завдання оптимізації *minimax* (мінімакс), за якого мінімізується сумарний час виконання робіт для фіксованих ресурсів.

Ситуаційне планування орієнтоване на умови, які виникають у процесі господарської діяльності. Головні ознаки ситуаційних планів:

- орієнтація на загальну ситуацію;
- використання елементів динамічного планування, оперативного та стрибкоподібного;
- інформативність ситуаційних планів повинна бути універсальною для можливості проведення, на підставі послідовного плану, всебічного оцінювання стану ситуації, територіальних меж, інфраструктури, дестинації територій, інженерних мереж, комунікацій та кадрового персоналу.

Стрибкоподібне планування застосовують коли в певний момент часу звичайна динаміка роботи змінюється, а згодом переходить у нормальну ситуацію.

Приклад пандемії COVID-19, зональна ситуація, рівні – зелений, жовтий, помаранчевий, червоний.

Зональні рівні епідемічної небезпеки встановлюються на території регіону, в якому наявно значне поширення пандемії COVID-19.

У разі госпіталізації пацієнтів з підтвердженням випадку COVID-19 термін становить понад п'ять днів.

Зональні параметри:

- ◇ зелений, жовтий – менший ніж базово зайнято ліжкомісць;
- ◇ помаранчевий – від 50 % до 75 % ліжкомісць;
- ◇ червоний – більше ніж 75 % ліжкомісць.

Тож у період пандемії COVID-19 пропонують об'єднаний **стрибкоситуаційний** метод планування в господарській діяльності підприємства.

Умови стрибкоситуаційного планування:

- зміна норм робочого часу;
- зміна норм витрат матеріалів;
- зміна цін та товарів;
- зміна розцінок на оплати праці.

Додаткові умови:

- залучення підготованого управлінського обслуговувального персоналу;
- зміна оплати праці;
- перенавчання персоналу;
- зміна норм відрахувань.

Дискретні витрати – постійні витрати, які не стосуються виробництва, продажу, послуг, планові і непланові витрати, нормативні витрати.

Регульовані витрати – це ті групи витрат, якими розпоряджаються керівники вищого рівня.

Отже, стрибкоситуаційне планування дасть змогу зберегти працездатність певної галузі в період виникнення екстремальних ситуацій у господарській діяльності підприємств.

Ключові слова: методи стратегічного планування, туризм.

Список використаних джерел

1. Палий В. Ф. Управленеский учет расходов и доходов (с элементами финансового учета) / В. Ф. Палий. – Москва : ИНФРА-М, 2006. – 279 с.
2. Коркуна І. І. Стратегічні та оперативні плани в структурі методів менеджменту на підприємстві / І. І. Коркуна. – Львів : Державний ун-т «Львівська політехніка», 1996. – 179 с.
3. Графська О. І. Суть і значення планування в управлінні підприємством в період пандемії Covid-19 / О. І. Графська, О. В. Євдощенко // Матеріали Міжднар. наук.-практ. конф. 3–4 грудня 2020р. – Дніпро, 2020. – Т1. – С. 318–319.
4. Paska M. Perspective development of authentic products for restaurant business in gastronomic tourism / Maria Paska, Oryslava Korkuna, Oksana Kylyuk // Tourism of the XXI century: Global challenges and civilization values: II International scientific and practical conference (Kyiv, June 01, 2020). – Kyiv, 2020. – P. 267–270.
5. Paska M. Current development trends of raw-smoked sausages in the context of gastronomic tourism / Paska Maria, Korkuna Oryslava, Kylyuk Oksana // Trends in the development of international tourism in the current context of globalization: collective Scientific Monograph / edit.: Jadwiga Ratajczak, Victoriia Tsytko. – Opole, 2020. – P. 152–158.